

KS. KRZYSZTOF KONECKI

MARYJA W OBRZĘDACH KORONACJI SWOJEGO WIZERUNKU

Źródłem dla niniejszego opracowania jest księga liturgiczna przeznaczona do sprawowania obrzędów w koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny¹ Księga ta zawiera trzy różne formy koronacji: w czasie Mszy świętej², podczas Nieszporów³ i w połączeniu z Liturgią słowa⁴ Na każdą z tych okoliczności przewidziane są własne teksty liturgiczne, takie jak: modlitwa dziękczynno-błagalna, antyfony, preces w Nieszporach, modlitwa powszechna oraz inne modlitwy. Ze względu na charakter obrzędu wymienione teksty w dużej mierze koncentrują swoją uwagę na osobie Maryi, ukazując ją w szerokim kontekście tajemnicy życia Chrystusa i Kościoła. Ich analiza pozwoli nakreślić główne linie mariologiczne odnowionych obrzędów, a przez to ukazać obraz Maryi, która w obrzędach koronacyjnych odbiera najwyższy kult liturgiczny i doznaje szczególnej chwały od swoich czcicieli.

1. „ŚWIĘTA MARYJA”

Teksty obrzędu koronacji akcentują przede wszystkim świętość Maryi. Ten Jej niezwykły i najdonioślejszy przywilej wspominany jest w formie ta-

Ks. dr hab. KRZYSZTOF KONECKI, prof. UMK – kierownik Katedry Teologii Liturgii na Wydziale Teologicznym UMK; adres do korespondencji: ul. Karnkowskiego 3, 87-800 Włocławek; e-mail: kkkonecki@tkn.pl

¹ *Ordo coronandi imaginem Beatae Mariae Virginis*. Editio typica. Typis polyglottis Vaticanis 1981; *Obrzęd koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny*. Katowice 2004.

² Koronacja wizerunku Najświętszej Maryi Panny podczas Mszy św., rozdz. I, nr 13-20.

³ Koronacja wizerunku Najświętszej Maryi Panny podczas Nieszporów, rozdz. II, nr 21-31.

⁴ Koronacja wizerunku Najświętszej Maryi Panny w łączności z Liturgią słowa, rozdz. III, nr 32-43.

kich wyrażeń jak: „Święta Maryja”⁵, „Najświętsza Dziewica”⁶, „Najświętsza Maryja Panna”⁷ Źródłem i twórcą wszelkiej świętości, a więc także świętości Maryi, jest sam Bóg⁸, który nazaczył Ją już od początku życia swoją ojcowską i uprzedzającą miłością. Całe życie Maryi było ożywione dogłębnie przez Ducha Świętego. Na Jej doskonałą świętość wskazują słowa Anioła, który Ją nazwał pełną łaski (por. Łk 1, 28). Jan Paweł II w swej encyklice maryjnej *Redemptoris Mater* powie, że to ewangeliczne określenie „pełna łaski” stanowi jakby „właściwe imię Maryi”⁹ Tą zdumiewającą pełnią łaski naznaczony był już początek Jej istnienia. Z powodu przewidzianych zasług Chrystusa Pana i Odkupiciela Maryja nigdy nie została poddana grzechowi pierworodnemu, lecz całkowicie została zachowana od wszelkiej zmayı pierworodnej¹⁰ Oznacza to również, że została uwolniona od wszystkich następstw tego grzechu w porządku moralnym. W ten sposób Maryja była pierwszą korzystającą z odkupienia i obdarowaną pełnią zbawienia. Odwieczne przeznaczenie Maryi na Matkę Zbawiciela zadecydowało jednak nie tylko o tym, że Maryja stała się pierwszą osobą korzystającą z łask odkupienia i że Syn Odkupiciel udzielił Jej tych łask w stopniu większym niż wszystkim innym, lecz miało także wpływ na sposób odkupienia¹¹ Maryja została odkupiona w sposób wyjątkowy, Jej tylko właściwy. Ten najwznioślejszy, jedyny, uprzywilejowany i niepowtarzalny sposób odkupienia Maryi polega na tym, że Bóg odkupił Ją nie podnosząc Jej z upadku, lecz zachowując Ją od upadku¹² Zbawienie Maryi nie było jak nasze, przeniesieniem ze stanu grzechu do uczestnictwa w życiu łaski, lecz wyłącznie udzieleniem życia Bożego. Maryja była wolna od jakiegokolwiek skłonności do grzechu, tj. wolna od wszelkiej pożądlivosti¹³ Przez pełnię łaski cieszyła się wspólnotą życia z osobami Bożymi już od pierwszej chwili swego istnienia. W Adhor-

⁵ Responsorium w Nieszporach.

⁶ Modlitwa dziękczynno-błagalna.

⁷ Wprowadzenie do Modlitwy powszechnej.

⁸ *Mszał Rzymski*, II Modlitwa Eucharystyczna: „Zaprawdę Święty jesteś, Boże, Źródło wszelkiej świętości”

⁹ Jan Paweł II. Encyklika *Redemptoris Mater*. AAS 79:1987 nr 8.

¹⁰ Tę głęboką prawdę teologiczną zawiera modlitwa z Uroczystości Niepokalanego Poczęcia: „Boże, Ty przez Niepokalane Poczęcie Najświętszej Dziewicy przygotowałeś swojemu Synowi godne mieszkanie i na mocy zasług przewidzianej śmierci Chrystusa zachowałeś Ją od wszelkiej zmayı, daj nam za Jej przyczyną dojść do Ciebie bez grzechu. Przez Jezusa Chrystusa” (*Liturgia Godzin* t. 1 s. 983).

¹¹ T. S i u d y. *Slużebnica Pańska*. Niepokalanów 1995 s. 21.

¹² D. B e r t e t t o. *La Madonna oggi. Sintesi mariana attuale*. Roma 1975 s. 155.

¹³ L. M e l o t t i. *Maryja i Jej misja macierzyńska*. Turyn 1977 s. 83.

tacji apostołskiej *Marialis cultus* papież Paweł VI stwierdza, że „świętość Maryi wprawdzie była pełna już od chwili niepokalanego poczęcia, niemniej jednak coraz bardziej się powiększała, gdy była posłuszna woli Ojca i kroczyła drogą boleści, ustawicznie postępując w wierze, nadziei i miłości”¹⁴ Ta wzniosła świętość Maryi Dziewicy była nie tylko wyjątkowym darem Boskiej hojności, lecz także owocem ustawicznej i wspaniałomyślnej uległości Jej woli natchnieniom Ducha Świętego. Całe życie Maryi cechowała doskonała harmonia i zgodność między łaską Bożą a działaniem Jej ludzkiej natury¹⁵ Jest więc Maryja od pierwszej chwili swego istnienia doskonałym wynikiem, szczytem odnowionego stworzenia, szczytem ludzkości oczekującej przyjścia Chrystusa. Jaśnieją w Niej piękno stworzenia i moc odkupienia¹⁶ Sprawując liturgię koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny „Kościół podziwiał i wysławiał” w Maryi „wspaniały owoc odkupienia i jakby w przezręczym obrazie z radością ogląda to, czym cały pragnie i spodziewa się być” (KL 103).

2. „ZAWSZE DZIEWICA”

Całkowita i najwyższa świętość Maryi jest złączona z Jej doskonałym dziewictwem. Niemożliwe jest zachowanie jednego bez drugiego. Określenie Maryi tym najstarszym i najbardziej pierwotnym tytułem występuje na bardzo wielu miejscach omawianych obrzędów. Maryja jest Dziewicą, która sama nazwała się „służebnicą Pańską” i zarazem jest „dziewiczą Matką”, w której Bóg Ojciec dał wspaniały przykład wywyższenia pokornych¹⁷ Dziewictwo jest wartością porządku mistycznego: jest wyrzeczeniem się macierzyńskiej płodności i bogactwa wzajemnego daru dwojga osób ze względu na wyłączną przynależność do Boga, Dobra najwyższego. Bóg natchnął Maryję, że wybrała dla siebie stan dziewictwa w sposób wolny i odważny, aby całkowicie poświęcić się Jego miłości i służbie. Przez ten stan z postanowienia Bożego otrzymała znamię konsekracji, aby przygotować się do uczestnictwa w tajemnicy wcielenia Syna¹⁸ Dlatego wieńcząc Jej wizerunek koronami, Kościół zgromadzony na liturgii modlitwy wieczornej wysławia i błogosławi Ją słowami: „Błogosławiona jesteś, Dziewico Maryjo,

¹⁴ P a w e ł VI. Adhortacja apostołska *Marialis cultus*. AAS 66:1974 nr 56.

¹⁵ P a w e ł VI. Adhortacja apostołska *Signum Magnum*. AAS 59:1967 s. 469.

¹⁶ W G r a n a t. *Świętość Maryi*. W: *Gratia plena*. Lublin 1965 s. 240.

¹⁷ Modlitwa dziękczynno-błagalna.

¹⁸ P a w e ł VI. Adhortacja apostołska *Marialis cultus* nr 37.

ponieważ uwierzyłaś w to, co Ci zostało powiedziane przez Pana, z Chrystusem Królujesz na wieki”¹⁹ Na innym miejscu „wzywa opieki Najświętszej dziewicy”²⁰ i prosi Boga, aby wierni „uznając szczególną godność Najświętszej Dziewicy naśladowali Jej pokorę oraz ducha służby i coraz żarliwiej Ją miłowali”²¹ Dziewictwo Maryi jest znakiem i potwierdzeniem transcendencji Boga. Człowiek Jezus Chrystus nie ma ojca. Maryja zrodziła Go, nie znając męża, Duchem Świętym zacieniona (por. KK 63). Stąd najpiękniejszym znaczeniem dziewictwa Maryi jest to, że wyobraża ono obraz odwiecznego zrodzenia Syna. Narodzenie Syna Bożego z Maryi Dziewicy wskazuje również na czystą darmość zbawienia, które nie jest rezultatem woli ludzkiej, lecz owocem inicjatywy boskiej²²

3. „SŁUŻEBNICA PAŃSKA”

Świętość i dziewictwo Maryi stanowią punkt wyjścia tej dyspozycyjności, która uczyniła z Niej doskonałą Służebnicę Pana i wszystkich ludzi. „Służebnica Pańska” to kolejny biblijny tytuł odnotowany w tekstach omawianego obrzędu. Tytuł ten nie pochodzi od Kościoła, lecz od Maryi, która sama tak siebie nazwała²³, wskazując tym samym, że pragnie być tak nazywana (por. Łk 1, 48). Tytuł „Służebnica Pańska” kryje w sobie przede wszystkim pojęcie ubóstwa w sensie biblijnym. Maryja jest jedną z ubogich Izraela. W Jej duszy osiąga szczyt najgorętsza pobożność, bezgraniczne zaufanie Bogu. Jest Ona „ubogim Jahwe”, który będzie wywyższony przez Boga.

Ponadto tytuł „Służebnica Pańska” zawiera określenie specjalnej misji. Patriarchowie, prorocy, wielcy przywódcy religijni Narodu Wybranego byli sługami Pana z tej racji, że powołał ich do szczególnej misji religijnej, której poświęcili swe życie. W tym samym duchu, lecz w dużo większym zakresie Maryja przyjmuje swoją misję stania się Matką królewskiego Mesjasza²⁴

¹⁹ Jest to antyfona do Magnificat w Nieszporach. Dwie pozostałe antyfony do wyboru również zawierają wspomnienie tego tytułu: „Błogosławiona Dziewico Maryjo, Królowo miłosierdzia i nadziejo świata, wysłuchaj swoich dzieci, gdy wołają do Ciebie” i „Błogosławiona Matko i zawsze Dziewico Maryjo, dostojna Królowo świata, wstawiaj się za nami do Pana”

²⁰ Modlitwa dziękczynno-błagalna.

²¹ Tamże.

²² J. R a t z i n g e r. *Dogma e predicazione*. Brescia 1974 s. 309.

²³ Bardzo wyraźnie mówi o tym tekst Modlitwy dziękczynno-błagalnej.

²⁴ E. S c h i l l e b e c k x. *Marie Mère de la Rédemption*. Paris 1963 s. 40.

Z Nim, sługą Jahwe, będzie służebnicą Pańską, tzn. poświęci siebie całkowicie Jego Osobie i dziełu.

4. „RODZICIELKA ODKUPICIELA”

Centralnym wydarzeniem w życiu Maryi jest Zwiastowanie (por. Łk 1, 26-38) i stanie się Matką (por. Łk 2, 1-7). Wychodząc od tego wydarzenia, cała reszta Jej życia wyjaśnia się i rozwija zarówno wstecz, jak i wprzód. Macierzyństwo Maryi daje zrozumienie wszystkich tajemnic Jej życia. Dzieje się tak, ponieważ o jego wielkości i niezwykłości stanowi fakt, że jest ono Boże. Maryja stała się Matką Osoby Bożej odwiecznie istniejącej i dała jej naturę ludzką przybraną. Odwieczne Słowo wzięło tę naturę na całe wieki jako swoją własną drugą naturę. W niej zaczęło istnieć, będąc jedną Osobą w dwu naturach²⁵ Choć przyczyną nadrzędną poczęcia Syna Bożego był Duch Święty, to fakt ten w niczym nie umniejsza macierzyństwa Maryi (por. KK 53). Ona też dała Synowi wszystko w Jego człowieczeństwie. Jako Człowiek przyjął cechy, właściwości somatyczne, piętno fizyczno-psychiczne Matki. Również w swoim duchu upodobił się do Niej. Dlatego Maryja jest w sensie prawdziwym i właściwym Matką Boga. To Boże macierzyństwo stanowi o jedynej i szczególnej więzi Dziewicy Maryi z Bogiem – Ojcem, Synem i Duchem Świętym, co zostało podkreślone już we wstępie maryjnego rozdziału *Lumen gentium* (KK 53). Maryja posiada nadzwyczajny przywilej bycia jedyną osobą, która wraz z Bogiem Ojcem może mówić do Chrystusa przy całej ścisłości słów: „Synu mój” Stąd liturgia koronacji obrazu nie może powiedzieć nic większego o Maryi, niż gdy nazywa Ją Matką Boga²⁶ i czci Ją jako „Rodzicielkę Odkupiciela”²⁷

5. „MATKA WSZYSTKICH LUDZI”

Maryja dzięki swemu dziewiczemu macierzyństwu w stosunku do Chrystusa jest Matką Głowy Kościoła i w związku z tym stała się Matką wszystkich należących do Chrystusa. Stała się Matką duchową członków Kościoła

²⁵ Melotti. *Maryja i Jej misja macierzyńska* s. 35.

²⁶ Modlitwa dziękczynno-błagalna.

²⁷ Tamże.

w nadprzyrodzonym porządku łaski²⁸ Liturgia koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny mówi bardzo dobitnie, że Maryja jest „prawdziwą Matką wszystkich ludzi”²⁹ Prawda o duchowym macierzyństwie Maryi w szczególny sposób została wyakcentowała w Adhortacji apostolskiej papieża Pawła VI *Signum Magnum*, gdzie czytamy: „Maryja obecnie w dalszym ciągu pełni z nieba obowiązek macierzyński, przyczyniając się do rodzenia i pomnażania życia Bożego w poszczególnych duszach ludzi odkupionych”³⁰ Również w *Marialis cultus* Paweł VI wymienia „nieustanne i skuteczne wstawiennictwo Maryi, mocą którego – chociaż wzięta do nieba – jest jak najbliżej wiernych Ją wzywających, jak i tych również, którzy nie wiedzą, że są Jej dziećmi”³¹ Starożytna zasada liturgiczna *lex orandi – lex credendi* w obrzędzie koronacji znajduje swój wyraz i swoją aktualizację w usilnym wołaniu Kościoła wyrażonym słowami: „Niech się wstawia za nami Najświętsza Maryja zawsze Dziewica”³²

6. „WNIEBOWZIĘTA”

Ukoronowaniem wszystkich przywilejów Maryi jest Jej Wniebowzięcie. Po zakończeniu biegu ziemskiego życia „Królowa Wszechświata”³³ „została wzięta do nieba”³⁴ i „stoi po prawicy Chrystusa w blasku chwały”³⁵ Maryja, będąc wolna od grzechu pierworodnego, została zachowana od jego następstw, tj. od rozkładu ciała, które było świątynią Ciała Chrystusa. Była Ona z Nim głęboko złączona na płaszczyźnie uczuciowej i duchowej. Najściślej została złączona z Jego ofiarą na krzyżu. Toteż po uniżeniu macierzyńskim na Kalwarii nastąpiło Jej wywyższenie. Do uwielbienia Sługi dołączyło uwielbienie Służebnicy, ukrzyżowanej w swej miłości macierzyńskiej. Ich wspólne zwycięstwo nad grzechem i śmiercią zakończyło się uwielbieniem Jej dziewiczego ciała³⁶ Maryja dostąpiła doskonałego zbawienia, uzyskała ostateczną szczę-

²⁸ W. Grana t. *Boskie Macierzyństwo NMP* W: *Gratia plena*. Rcd. B. Przybylski. Poznań 1965 s. 185.

²⁹ Modlitwa dziękczynno-błagalna.

³⁰ P a w e ł VI. Adhortacja apostolska *Signum Magnum* s. 468.

³¹ P a w e ł VI. Adhortacja apostolska *Marialis cultus* nr 56.

³² Zakończenie w Modlitwie powszechnej.

³³ Responsorium krótkie w Nieszporach.

³⁴ Tamże.

³⁵ Antyfona na wejście w Liturgii słowa.

³⁶ M e l o t t i. *Maryja i Jej misja macierzyńska* s. 102.

śliwość i doskonale upodobnienie się do Chrystusa zmartwychwstałego. Jest to konsekwencją zjednoczenia z Nim w ścisłej wspólnocie losów, które miało miejsce za życia ziemskiego. Jej uwielbienie jest tryumfem darmowej miłości Boga i uczestnictwem w mocy zmartwychwstania Chrystusa³⁷

Wniebowzięcie uczyniło Maryję bliższą ludziom dla wypełnienia w doskonały sposób Jej macierzyństwa powszechnego. W Niej jako archetypie ukazane zostaje ostateczne dopełnienie ludzkiej natury poprzez dar Bożej łaski³⁸ Jest Ona pierwszym stworzeniem, w którym wzajemne powiązanie natury i łaski, rozumiane jako *imago Trinitatis*, jest doprowadzone do ostatecznej pełni³⁹ W Maryi rozdział między niebem a ziemią zostaje pokonany.

7. „KRÓLOWA WSZECHŚWIATA”

Ze względu na szczególny charakter obrzędów tytułem najczęściej używanym na określenie Maryi jest tytuł „Królowa” Tytuł ten najliczniej występuje w modlitwach⁴⁰ oraz antyfonach obrzędu⁴¹ i najlepiej wyraża godność królewską Matki Bożej, będącą przeciw idea przewodnią liturgii koronacji.

Godność królewską Maryi wyprowadza się ze ścisłej więzi, jaka zachodzi między Matką a Synem. Maryja jest Królową, ponieważ jest Matką Króla mesjańskiego. Jest to najgłębsze uzasadnienie Jej królewskiej godności. Obrzęd koronacji zawiera i wyraża Chrystusowe pojmowanie królowania, według którego ci są więksi w Królestwie Niebieskim, którzy są pierwsi w służbie i miłości. Uniżenie i służba prowadzą do chwały panowania. Dlatego teksty obrzędu podkreślają nierozzerwalny związek królewkości Maryi z Jej pokorną służbą. W sposób szczególny czyni to modlitwa dziękczynno-błagalna: „Także i Dziewica, która sama się nazwała Twoją służebnicą, [...] Teraz wywyższona ponad chóry anielskie króluje w chwale z Synem [...]” Również wiele wezwań w litanii do Najświętszej Maryi Panny ukazuje drogę ubogiej i pokornej Służebnicy do królewskiej godności⁴²

³⁷ T. Siudy. *Pierwsza wśród odkupionych*. „Communio” 1983 nr 3/5/ s. 34.

³⁸ H. U. von Balthazar. *Theodramatik, Das Endspiel*. Einsiedeln 1983 s. 91.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Modlitwa dziękczynno-błagalna, Modlitwa powszechna, preces w Nieszporach, modlitwa końcowa w Nieszporach

⁴¹ Antyfona po nałożeniu koron, Responsorium krótkie w Nieszporach, Antyfona przed Pieśnią Maryi w Nieszporach.

⁴² I. M. Calabrig. *Significato e valore del nuovo „Ordo coronandi imaginem Beatae Mariae Virginis”* „Notitiae”17:1981 s. 274.

Z racji ścisłego związku Maryi z Chrystusem Królem ma Ona udział także w Jego królewskości, podobnie jak każda królowa ziemska uczestniczy w królewskości króla ziemskiego. Udział Maryi w królewskości Syna jest jednak ograniczony i analogiczny, albowiem Królem w pełnym, właściwym i absolutnym znaczeniu jest tylko Chrystus. Królewskość Maryi jest zależna, z łaski, z czystej dobroci Boga, bez żadnych zasług⁴³

Maryja była niejako przyczyną królewskości Chrystusa jako człowieka, albowiem Wcielenie zależało od Jej zgody. Jeśli Chrystus otrzymał swą królewskość dzięki Maryi, ma Ona prawo do pełnego w niej uczestnictwa. Modlitwy i antyfony obrzędu koronacji uwypuklają związek królewskiej godności Maryi z królewską godnością Jej Syna. Najkrócej jednak związek ten wyraża wezwanie litanijne: „Matko Chrystusa Króla” W litanii do Najświętszej Maryi Panny są również inne tytuły, wyrażające godność królewską Maryi: „Niewiasta”, „Pani” lub też całe inne zwroty. Królowanie Maryi jest powszechne i wieczne: „Święta Maryja, Królowa wszechświata, z Chrystusem króluje na wieki”⁴⁴ Obejmuje ono całe stworzenie, nade wszystko zaś Kościół. W Kościele ma ono charakter macierzyński, gdyż Maryja jest Królową i Matką⁴⁵ W tekstach obrzędu nazywana jest „Panią łaskawą”, „Panią łagodną”, „Królową miłości”, „Królową pokoju”, „Matką wszystkich żyjących” Najczęściej, bo aż pięć razy, powraca tytuł „Królowa miłosierdzia”⁴⁶ Maryja, doznawszy na sobie w najwyższym stopniu miłosierdzia Bożego, jest szczególnie predysponowana do przekazywania go innym.

Ze wszystkich tytułów liturgia koronacji podkreśla i eksponuje najbardziej królewskość Maryi. Czyni to także w wymiarze znaku widzialnego, jakim jest obrzęd nałożenia koron.

8. „POŚREDNICZKA ŁASKI”

Osiągając przez Wniebowzięcie nadprzyrodzony cel istot rozumnych, Maryja Królowa stała się zdolną do prowadzenia innych do tego celu. Czyni to jako Pośredniczka łask. W modlitwach i antyfonach obrzędu tytuł ten po-

⁴³ A. Krupa. *Nauka Magisterium Kościoła o godności i władzy NMP* „Ateneum Kapałńskie” 1960 t. 308 s. 349.

⁴⁴ Responsorium krótkie w Nieszporach.

⁴⁵ Liturgia koronacji lubuje się w takim zestawieniu przywilejów maryjnych. Zob. dla przykładu Modlitwę końcową w Nieszporach, Modlitwę na zakończenie litanii.

⁴⁶ Modlitwa dziękczynno-błagalna antyfona przed Pieśnią Maryi w Nieszporach, Modlitwa powszechna, preces w Nieszporach

wraca jak refren. Jednakże tę funkcję Maryi lepiej wyrażają tytuły: „Matka” i „Królowa”. Władza królewska Maryi polega na kierowaniu umysłami i sercami ludzkimi do zbawienia. Jej godność królewska jest rzeczywistością, przenikającą jak najgłębiej do serc i dosięgającą istoty tego, co w nich jest duchowe i nieśmiertelne. Wszyscy chrześcijanie są pod panowaniem Maryi, która ma władzę rozdzielania duchowych skarbów królestwa Chrystusa i pała macierzyńską miłością. Wniebowzięcie zapewnia Maryi doskonałe poznanie wszystkich potrzeb ludzkich, jest Ona bowiem zanurzona w Bogu bardziej niż jakiegokolwiek stworzenie. Przez swe powszechne i nieustanne wstawiennictwo Maryja jest jak najbliżej wiernych Jej wzywających, jak i tych, którzy nie wiedzą, że są Jej dziećmi⁴⁷. Kościół przyzywa Maryję w konkretnych potrzebach: gdy modli się o zgodę między narodami przyzywa pomocy Maryi, Królowej pokoju; prosząc za chorymi, ubogimi, ciężko pracującymi, prześladowanymi – zwraca się do Królowej miłosierdzia. W litanii zaś Maryja przyzywana jest jako Orędowniczka łaski, Służebnica miłosierdzia, Wspomożyciela Ludu Bożego.

BIBLIOGRAFIA

- Ordo coronandi imaginem Beatae Mariae Virginis. Editio typica. Typis Polyglottis Vaticanis 1981.
- Obrzęd koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny. Katowice 2004.
- Czerwik S.: Teologia obrzędu koronacji obrazu Najświętszej Maryi Panny (25 III 1981). W: Laudate Dominum. Red. K. Konecki. Gniezno: Gaudentinum 2005.
- Dejonghe M.: Les Madones couronnées à travers le monde. Nicolet (Québec): Centre Marial Canadien 1957.
- Krupa A.: Nauka magisterium Kościoła o godności i władzy królewskiej NMP „Ateneum Kapłańskie” 1960 t. 384 s. 105-113.
- Malej W.: Koronowane obrazy Matki Najświętszej w Polsce. Warszawa 1958.
- Miazek J.: Nowy obrzęd koronacji obrazu Matki Bożej. „Collectanea Thologica” 1982 z. 3 s. 71-81.
- Pizzoni J.: De coronatione imaginem B. Mariae V „Ephemerides Liturgicae” 68:1954 s. 301-312.
- Polo G. M., De Candido L. M., Pedico M. M.: La vergine Maria incoronata. Storia – dottrina – devozione. Centro Mariano SMR 1980.
- Sroka J.: Liturgiczna odnowa kultu Maryjnego. „Ateneum Kapłańskie” 1988 t. 476 s. 15-28.
- Syczewski T.: Nowy obrzęd koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny. „Liturgia Sacra” 10:2004 nr 2 s. 303-311.

⁴⁷ P a w e ł VI. Adhortacja apostolska *Marialis cultus* nr 56.

THE VIRGIN MARY
IN THE RITES OF CORONATION OF HER IMAGE

Summary

The theology of the cult of the Virgin Mary is contained not only in the Church's official teaching in the documents of the Vatican Council II, in encyclicals and Popes' adhortations, but also in the Church's liturgy. One of the important sources of this theology is *Ordo coronandi imaginem Beatae Mariae Virginis* — the rites of the coronation of the Virgin Mary's image. The author of the article focuses on analysis of the liturgical texts of the coronation rites in order to extract the main Mariological lines of the renewed rites from them. From the coronation rites of the Virgin Mary's image Her Person appears, which is defined by the following titles: Saint, Ever Virgin, the Lord's Servant, the Savior's Mother, the Mother of All People, the One Taken to Heaven, the Queen of the Universe, the Intermediary of Graces. The author describes and explains each of the Virgin Mary's mentioned titles on the basis of the Church's documents and on theological literature.

Translated by Tadeusz Karłowicz

Słowa kluczowe: Maryja, kult, liturgia, obrzęd, wizerunek, koronacja.

Key words: the Virgin Mary, cult, liturgy, rite, image, coronation.